

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ

ΒΙΒΛΙΟ Α΄

ΙΩΝΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΗ ΚΙ' ΑΓΑΠΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΓΑΛΑΤΑΣ

ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ
ΔΙΗΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ
ΑΧΙΛΛΕΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΑΦΙΕΡΩΝΩ
ΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ ΜΟΥ

Η ΚΟΡΗ

Κόρη με τα χρυσά μαλλιά και με τα μαύρα μάτια
με το φεγγάρι μίλαγε και το παρακαλούσε.
Φεγγάρι χρυσοφέγγαρο κάνε μ' καλέ τη χάρη
κι αγάλια πάρ' το δρόμο σου μην πας και βασιλέψεις
τ' έχω αδερφόν οπ' έρχεται και πάει με τα καράβια 5
για να με φέρνει τα προικιά και τα καλά στολίδια
για νά 'μαι η πρώτη στο χορό και μες στη χώρα η πρώτη.

ΤΟ ΓΛΥΚΟ

Τον Μάη ανθεί τ' αγιόκλημα και τ' άλλα τα λουλούδια
τα κόκκινα τριαντάφυλλα στης Χρύσως το περιβόλι
πουρνόν η Χρύσω ντύνεται στο περιβόλι βγαίνει
και κόβει τα τριαντάφυλλα και γλυκοτραγουδάει:
Τριαντάφυλλα μαζώνω εγώ για να τα καθαρίσω 5
να κάνω οκάδες το γλυκό κρυμμένο να το-ν-έχω
Σαββάτο μέρα νά 'ρχεται το σπίτι μ' να στολίζω
να ξημερώνει η Κυριακή να-ν-έρχεται ο καλός μου
να μπαίνω βγαίνω να κερνώ γλυκό τριανταφυλλένιο
να με τηράν τα μάτια του να χαίρετ' η καρδιά του. 10

ΘΑ ΠΑΩ ΚΑΤΟΥ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

Θα πάω κάτου στο γιαλό να κάτσω στ' ακρογιαλί
να χύσω δάκρυα όσα μπορώ κι όσο βαστάω να κλάψω
για να φουσκώσει η θάλασσα τα κύματα ν' ανάψουν
τον νιον ο γέρος να ρωτά τον ναύτη ο καπετάνιος:
– Στοιχειά μην νά 'ναι και βογκάν αγέροι και παλεύουν. 5
– Στοιχειά δεν είναι και βογκάν αγέροι και παλεύουν
μόν' είν' τα δάκρυα του Γιαννιού του χλιοπονεμένου.

Ο ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ

Ο Κωσταντίνος κείτεται κείται και μαραγκιάζει
δυο μάτια τονε λάβωσαν και γλυτωμό δεν έχει
η Μάνα τον παρηγορεί κι ο Κωσταντής τη λέει:
Μάνα μ' τώρα 'ναι η άνοιξη τώρα 'ν' το καλοκαίρι
τώρα 'ν' που ισκιώνουν τα βουνά κι ανθίζουν τα λαγκάδια 5
πόρχονται τα χρυσά πουλιά τα μαύρα χελιδόνια
πόρχονται κι οι καλές γιορτές τα όμορφα παναγύρια
τώρα 'ν' που βγαίνουν οι όμορφες που βγαίνουν και χορεύουν.
Μάνα μ' γυαλίζ' η θάλασσα κι αστράφτει τ' ακρογιαλί
οι βάρκες πάνε κι έρχονται και τ' αφηλά καράβια 10
και μένα η έρμη βάρκα μου στέκεται και σαπίζει.
Πότε μάνα μ' θα γιατρευτώ μάνα μ' πότε θα γιάνω
τα ρούχα μ' πάλαι να ντυθώ τα Κεριακάτικα μου
να βγω σαν πρώτα στο χορό να πάω στα παναγύρια
να με τηράνε οι όμορφες τις προξενιές να στέλνουν
και συ να μην τις δέχεσαι πίσου να τις γυρίζεις. 15

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Γιάννης παίρνει το στρατί παίρνει το μονοπάτι
και σε βουνάκι-ν-έρχεται και κάθεται και κλαίει
και λέει στ' αηδόνια που πετούν και στα πουλιά που πάνε:
Πάρτε πουλάκια μ' το σκοπό κι αηδόνια τα τραγούδια
και σύρτε τραγουδήστε τα κι όξ' απ' τ' αρχοντικό της 5
κι αν διείτε πως πικραίνεται και πως το μετανιώνει
πάψτε τα λόγια τα πικρά γλυκά τραγούδια πέτε
μ' αν διείτε πως δεν νοιάζεται μην πάψτε τα τραγούδια
μόνε λαλείτε δυνατά και πιο πικρά λαλείτε
να μαθευτεί το κρίμα της να με νοιαστεί η καρδιά της. 10

ΤΟ ΛΕΙΨΑΝΟ

Την κόρη τούτη που περνούν και πάνε να τη θάψουν
χωρίς παπά γιατί την πάν' γιατί χωρίς ξεφτέρια
μήνα κι αλλαξοπίστησε κι αλλόθρησκον επήρε;
Μηδέ κι αλλαξοπίστησε κι αλλόθρησκον επήρε
μόν' ο-ν-ιγιός της Χρήσταινας ο γονιοχαϊδεμένος 5
πόχει καράβια δεκοχτώ χωράφια δεκαπέντε
την γέλασε την άφησε κι άλλη γυναίκα πήρε.
Κι εθέριεψεν ο πόνος της κι ανάψαν τα μυαλά της
και σε γκρεμνούς ετράβηξε κι από γκρεμνούς ερίχτη.

Η ΧΡΥΣΩ

Δεν έχει άστρι ο ουρανός σαν τον αποσπερίτη
δεν έχει κι όλος ο ντουινιάς όμορφη σαν τη Χρύσω.
Έχει το γήλιο πρόσωπο κι αχτίνες τα μαλλιά της
κι αλί στον νιον που τηνε ιδεί και που τηνε συντύχει
την γλέπουν νιοι και χάνονται άντρες κι ανατριχιάζουν 5
την είδαν και τα μάτια μου και κείνα λαβωθήκαν
δυο χρόνια 'ν' που την αγαπώ δυο χρόνια και τρεις μήνες
να της σιμώσω βούλομαι να της κρυφομιλήσω
τηνε κοιτάζω την αυγή τηνε λαχαίνω βράδυ
παίρνω καρδιά πάω κοντά να της μιλήσω κάνω 10
μα σφίγγεται η καρδούλα μου και πιάνεται η λαλιά μου.

ΧΩΡΙΣ ΚΑΡΔΙΑ

Το παραθύρι σου άνοιξε γλυκιά μου μαυρομάτα
να ιδείς το ηλιοβασίλεμα τ' άστρι και το φεγγάρι
να ιδείς το Δήμο που περνά στ' άτι του καρβαλάρης:
Σύρε καλέ μου στο καλό και στην καλή την ώρα
γιατί καρδιά δεν έχω εγώ να βγω στο παραθύρι 5
να ιδώ το ηλιοβασίλεμα τ' άστρι και το φεγγάρι.
Εξήντα μέρες πέρασαν που τον καλό μου πήραν
κι απόξω 'πό την πόρτα μου που μου τονε περάσαν
πήγαν και τονε θάψανε πέρα στον Αι-Γιώργη
και μες στο μαύρο μνήμα του και την καρδιά μου θάψαν. 10

ΜΑΥΡΑ 'Ν' ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Μαύρα 'ν' τα μάτια πόλαχα μαύρα 'ν' τα φρύδια που 'δα
μαύρα ήταν και μου μαύρισαν και την καρδιά μου πήραν.
Θα πάρω δρόμους εκατό και μονοπάτια χίλια
να πάω για να τα ξαναβρώ πικρά να τα μιλήσω
να πω τον μαύρο πόνο μου γιατρεία να τα γυρέψω. 5
Κι αν ίσως δε μ' αφογκρασθούν και γιατρεία δε δίνουν
να 'χω μαχαίρι κοφτερό ψηλά να το σηκώσω
για να το μπήξω στην καρδιά μπροστά τους να πεθάνω.

ΣΤΟΝ ΑΓΗΛΙΑ

Στον Αγηλιά σφάζουν τ' αρνιά και κόβουν τα κριάρια
στον Αγηλιά-ν-οι λυγερές συρτό χορό χορεύουν
η Ελένη σέρνει το χορό κι η Χρύσω τραγουδάει
και τα τραγούδια οι κοπελιές γλυκά τα δευτερώνουν:
Σήμερα μέρα 'ν' όμορφη σήμερα 'ν' άγια μέρα 5
σήμερα σφάζουνε τ' αρνιά και τα κριάρια κόβουν
σήμερα βγαίνουν οι όμορφες κι όλα τα παλικάρια
και πιάνουν και χορεύουνε και γλυκοτραγουδούνε.
Πιαστείτε κοπελούδες μου πιαστείτε αράδα αράδα
για ν' αλαργέψει κι ο χορός για να γιομίσει ο τόπος 10
να καμαρώνουν οι γριές να χαίρονται κι οι μάνες
ν' αρέζουν νιοι τις όμορφες και νιες τα παλικάρια.

Ο ΚΑΗΜΟΣ ΜΟΥ

Θέλω να-ν-έρτω ένα ταχύ να 'ρτώ ένα μεσημέρι
να κάτσω στο κατώφλι σου πικρά να τραγουδήσω
για να μ' ακούσει η μάνα σου την πόρτα της ν' ανοίξει
να της τα πουν τα χείλια μου να της το μαρτυρήσουν.
– Μικρός μικρός την έτυχα μικρός ε γνώρισά την 5
μικρός την εξεγάλασα και γλυκοφίλησά την
κι αν δεν πιστέψ' η μάνα σου και σαν δεν με θελήσει
να βγάλω μια πικρή φωνή το ντέρντι μου να κλάψω
κι αν δεν πιστεύει η μάνα σου να το πιστέψει ο κόσμος.

Η ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΥΛΑ

Μελαχρινούλα κάθουνταν ψηλά σε κορφοβούνι
κι αγνάντευε την θάλασσα κι έγλεπε τα καράβια
και τρέχανε τα μάτια της κι έλεγε με το νου της:
Πολλά καράβια ξεκινούν πολλά καράβια φτάνουν
πολλά καράβια αράζουνε και πρέπουν στο λιμάνι 5
κι ένα καράβιν αφηλό με τα αφηλά κατάρτια
καιρό 'χει που ξεκίνησε καιρό που δεν εφάνη
μήνα το πήρε η θάλασσα μην το 'ριξεν η μπόρα
μην το γλυκαίν' η ξενιτιά και πίσου δε γυριζεις;

Η ΚΟΥΝΙΑ

Πήραν το δρόμο οι όμορφες και πάν' πέρα στες ράχες
στα κλώνια κούνια στήνουνε το κούνισμ' αρχινίζουν
κουνιέται μια κουνιούνται δυο κουνιένται τρεις και πέντε
κουνιέται και η Βασιλική που πιο όμορφη 'ν' απ' όλες.
Στέκετ' ο Γιάννης μακριά και την τηράει και λέει: 5
Αχ! νά 'ταν νά 'δινε ο Θεός να-ν-έπεφτ' απ' την κούνια
να φοβηθούνε οι κοπελιές φιλές φωνές να βγάνουν
να πάω κοντά να τες ρωτώ να κάνω που δεν ξέρω
να πεταχτώ σαν το πουλί να πάω κάτου στη βρύση
νερό να φέρω για να πιει τα μάτια της ν' ανοίξει 10
να σηκωθεί να περπατεί με τσ' όμορφες να παίζει
και γω μακριά να στέκουμαι να τηνε καμαρώνω.

Η ΜΗΛΙΑ

Γλυκομηλίτσα μου όμορφη χαμήλω τα κλωνιά σου
να πάρω ένα απ' τα μήλα σου τα ηλιοχαϊδεμένα
γιατί με λίγωσε η καρδιά τα μάτια μου αποστάσαν:
Και τί είν' αυτά διαβάτη μου όπου με συντυχαίνεις
κι αν στον καθένα που περνά κι ένα μου μήλο δώσω 5
θ' αποσωθούν τα μήλα μου θα πάψει η γιομορφιά μου
και γω 'χω αφέντη Βασιλιά τα μήλα μου που ορίζει
σαν βρει λειψά τα μήλα μου που τα 'χει μετρημένα
δε θα γυρίσει να με ιδεί και αλίμονο σε μένα.

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Πουλάκι που πετάς ψηλά χαμήλω κι έλα κάτου
για να σε δώσω μια γραφή για να σε πω δυο λόγια
και κει που πας πουλάκι μου στα ξένα και γυρίζεις
σαν λάχεις νιον περήφανο μελαχρινό λεβέντη
να περπατεί να πρέπει η γης απ' ομορφιά να λάμπει 5
να χαμηλώσεις το φτερό να πας να του μιλήσεις
να τονε δώσεις τη γραφή ν' ανοίξει να διαβάσει.
Ποιος ξέρει αν διει τον πόνο μου και μάθει τον καημό μου
και ραγιστεί η καρδούλα του κι έρτει απ' τα μαύρα ξένα.

ΣΤΟ ΜΑΗ

Το λεν τ' αηδόνια τα καλά το λεν τα χελιδόνια
και τα πετροχελίδονα με τα τρελά σπουργίτια
το λέγει κι ο Καλόγιαννος τ' όμορφο παλικάρι:
Για ξύπνα λυγερόκορμη κι αγγελοκαμωμένη 5
και βάλε τα στολίδια σου και τα καλά σου βάλε
και έλα περι φέξουν τα βουνά και πάρουν τα λαγκάδια
αντάμα να κινήσουμε στο Μάη μαζί να πάμε.
Στην βρύση την κρυόβρυση στες ρεματιές στους κάμπους
στις ράχες τις ανθόσπαρτες τις ανθοκεντημένες
να μάσουμ' αγριολούλουδα να μάσουμε ζεμπούλια 10
να σου στολίσω τα μαλλιά τ' αχτιδοκαμωμένα
να σου γιομίσω την ποδιά τη χρυσοκεντημένη.
Εσύ να 'σαι η Πρωτομαγιά κι ο Μάης εγώ νά 'μαι.

Ο ΘΕΡΟΣ

Ἦρτεν ο θέρος ο καιρός ο θεριστής ο μήνας
με τις θερίστρες τσ' όμορφες και με τους θεριστάδες
οι θεριστάδες πάν' μπροστά οι θερίστρες καταπόδι
γλυκά οι θερίστρες τραγουδούν κι οι θεριστές σωπαίνουν. 5
Τώρα 'ν' ο θέρος ο καιρός ο θεριστής ο μήνας
τώρα τα στάρια ωρίμασαν και μέστωσαν τα στάχυα
θερίστε νιοι θερίστε νιες θερίστε παλικάρια
τα στάχυα δέστε τα σφιχτά και κάντε τα δεμάτια
σ' αλώνια να τα κουβαλούν και τελειωμό να μ' ν-έχουν 10
ν' αρχινιστεί τ' αλώνισμα να βγει καινούργιο στάρι
για να φτηναίνει το ψωμί να τ' αγοράζει ο κόσμος.

ΣΤ' ΑΛΩΝΙ

Είδα στ' αλώνι τη Λενιώ πόσερνε τη δουκάνη
που τη δουκάνη-ν-έσερνε και σιγοτραγουδούσε:
Γύρνα δουκάνη μ' γύριζε τα στάχυα λιάνιζέ τα
ν' αποσωθούν οι θεμονιές με τα πολλά δεμάτια
να μάσουμε τη σίκαλη να μάσουμε το στάρι 5
σπίτι μας να τα φέρουμε στα παστρικά τ' αμπάρια
και σαν πλακώσει ο Χειμός και πιάσουνε τα χιόνια
και τα νερά παγώσουνε και οι μύλοι σταματήσουν
σακιά τ' αλεύρι νά 'χουμε κι αμπάρια το σιτάρι
και τα ντουλάπια με ψωμί να τα 'χουμε γιομάτα. 10

ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Πέρα στην ακροποταμιά στο μικροποταμάκι
πόχει τα γάργαρα νερά τις μαρμαρένιες γούρνες
τις γούρνες τις καλόφτιαστες τις νεροδουλεμένες
χωριατοπούλες έρχονται χωριατοπούλες πλένουν
και μια μικρή μια λυγερή μια μικροκαμωμένη 5
απλώνοντας τα ρούχα της χαμηλοτραγουδάει:
Για λάμψε γήλιε μ' δυνατά στέγνω τα ρουχικά μου
τι σπίτι μ' έχω μάγκανο να τον αποτελειώσω
τ' έχω προικιά για ράψιμο για κέντημα μαντήλια
πουκάμισα για σίδερο για δίπλωμα φουστάνια. 10
Για λάμψε γήλιε μ' δυνατά στέγνω τα ρουχικά μου
τ' ήρτε ο καιρός να παντρευτώ τα νυφικά να βάλω.

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Τώρα 'ν' ο μήνας ο Σταυρός τώρα τα παναγύρια
που βγαίνουν οι πεντάμορφες κι αράδα πάν' στ' αμπέλια
τώρα 'ν' που πάει κι η Χρυσανθή που πάει με τα τραγούδια
και με τραγούδια-ν-έρχεται και φέρνει τα σταφύλια
αράδα αράδα τα κρεμνά κι αγάλια αγάλια λέει: 5
Κρεμνώ σταφύλια στο καρφί κόκκινα και μοσχάτα
για να τα-ν-έχω το χειμό κι όλο το καλοκαίρι
και τις γιορτές που θά 'ρχονται σπίτι μας να μας γλέπουν
μπουρλιές μπουρλιές να ξεκρεμνώ σταφύλια να τους δίνω
να τρων γριές να μ' εύχονται γέροι να μ' ευλογούνε 10
και να γλυκαίνουνται κι οι νιοι να μ' έχουνε στο νου τους.